

Forsyningstilsynet
Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Mail: post@forsyningstilsynet.dk, stro@forsyningstilsynet.dk

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

Dansk Fjernvarmes udtalelse vedrørende Forsyningstilsynets udkast til tilkendegivelse vedrørende tarifmodel 3.0

6. december 2021
Side 1/6

Dansk Fjernvarme har udarbejdet nærværende udtalelse på baggrund af Forsyningstilsynets udkast til tilkendegivelse af Tarifmodel 3.0. Forsyningstilsynet har vurderet, at tariffer udarbejdet efter tarifmodel 3.0 er forenelige med gældende lovkrav, og vil derfor tage metoden til efterretning.

Dansk Energis Tarifmodel 3.0 er en videreudvikling af Tarifmodel 2.0, og bibeholder de centrale tarifieringsprincipper, herunder vandfaldsprincippet og uændret tarifiering af egenproducenter og producenter. De væsentligste ændringer er, at tidsdifferentiering af kWh-forbrugstariffen bliver standard, samt at der indføres en effektbetaling for kunder tilsluttet de højeste spændingsniveauer.

Hovedproblemstilling

Det er Dansk Fjernvarmes opfattelse, at hverken tarifmodel 2.0 eller 3.0 kan betegnes som omkostningsægte. Forsyningstilsynet undlader imidlertid at forholde sig til de elementer i den nye tarifmodel, som også var indeholdt i tarifmodel 2.0, og tager derfor slet ikke stilling til centrale elementer i modellen, herunder allokeringen mellem faste og variable omkostninger.

Herudover diskrimineres store forbrugere ift. små forbrugere, i forbindelse med indførelsen af en effektbetaling for store forbrugere, samt en tidstarifiering, som ikke vurderes at afspejle de kapacitetsbelastninger, som de enkelte kundegrupper giver anledning til.

Konklusion

I og med at der er sket en hastig udvikling af både elnettet og reguleringen heraf i de seneste fem-seks år, henstiller Dansk Fjernvarme til, at Forsyningstilsynet ikke blot tager Energistilsynets 2015-tilkendegivelse omkring tarifmodel 2.0 for gode varer, men i stedet vurderer tarifmodel 3.0 i sin helhed.

Dansk Fjernvarme finder ikke, at hverken den anvendte omkostningsallokering til den løbende tarifbetaling eller vandfaldsprincippet opfylder lovens krav om omkostningsægtighed. Førstnævnte, fordi en række omkostninger er at betragte som værende faste og derfor ikke varierer med energiforbruget. Sidstnævnte, fordi energiproduktionen i stigende grad

er decentral, og strømmen derfor ikke altid 'flyder ned' igennem nettet. Dette er ikke omkostningsægte og er skævvridende ift. at skabe de rette incitamenter for den grønne omstilling.

Såfremt Forsyningstilsynet vælger ikke at foretage en vurdering af tarifmodel 3.0 i sin helhed, anmodes Forsyningstilsynet om at tidsbegrænse sin godkendelse af metodeanmeldelsen til at gælde i en periode på maksimalt 2 år,

Dansk Fjernvarme bakker op om indførelse af effektbetaling, da dette er et skridt i den rigtige retning i forhold til at gøre tariffene mere omkostningsægte. Dansk Fjernvarme så dog gerne, at effektbetalinger udgør mere end de foreslåede 25%, så det afspejler den faktiske omkostningsfordeling mellem netvirksomhedernes faste og variable omkostninger, samt at kunder på lavspændingsniveau også opkræves betaling for deres effekttræk på de overliggende elnet. Et sådant betalingssystem vil endvidere fjerne behovet for opkrævning af rådighedsbetaling.

Dansk Fjernvarme finder at rådighedsbetalingen bør afskaffes for forbrugere som betaler for effekt, idet rådighedstariffen er en energibaseret kWh-tarif, der pålægges internt elforbrug, begrundet med at elnettet står til rådighed for egenproducenten, også når det ikke benyttes. Der er derfor reelt tale om en kapacitetsbetaling, som kan afskaffes, når der samtidigt opkræves en effektbetaling.

Generelt

I det følgende behandles Dansk Fjernvarmes primære kritikpunkter til Forsyningstilsynets tilkendegivelse enkeltvis.

Forsyningstilsynet har ikke forholdt sig til omkostningsallokeringen

Dansk Fjernvarme konstaterer, at Forsyningstilsynet undlader at forholde sig materielt til centrale elementer i tarifieringsmodellen. I det omfang, at elementer af tarifmodel 3.0 videreføres fra model 2.0, undlader Forsyningstilsynet at forholde sig til dem, og henviser i stedet til, at Energitilsynet tilbage i 2015 har taget tarifmodel 2.0 til efterretning.

Dette gælder f.eks., hvorvidt det er retvisende, at den største del af opkrævningen i tarifmodellen sker ved en løbende tariffbetaling, der varierer fuldt ud med energimængden.

Dansk Fjernvarme vurderer ikke, at den anvendte omkostningsallokering til den løbende tariffbetaling opfylder lovens krav om omkostningsæghed, da en række omkostninger er at betragte som værende faste og derfor ikke varierer med energiforbruget. Det fører til, at forbrugere der anvender elnettet i mange timer hen over året, kommer til at betale flere omkostninger end de giver anledning til, set i forhold til forbrugere der anvender elnettet i færre timer og med samme maksimale effekttræk.

Dansk Fjernvarme finder, at Forsyningstilsynets fremgangsmåde i tilkendegivelsen er uhensigtsmæssig og henstiller til, at Forsyningstilsynet forholder sig konkret til den

anmeldte anvendelse af en løbende tariffbetaling, der varierer fuldt ud med energiforbruget som værende det største betalingsselement.

Sekundært henstiller Dansk Fjernvarme til, at Forsyningstilsynet tidsbegrænser sin godkendelse af metodeanmeldelsen til at gælde i en periode på maksimalt 2 år, så det sikres, at metoden snart tages op til revision igen.

Det fremgår i den forbindelse af Forsyningstilsynets tilkendegivelse, at en tidsperiode på 5 år overholder ACER's anbefaling om, at en tarifieringsmetode bør have en varighed på minimum 4 år, hvilket Forsyningstilsynet skal tage behørigt hensyn til. Hertil bemærker Dansk Fjernvarme, at det ligeledes fremgår af ACER's anbefalinger, at,

(19) For the reasons above, ACER recommends that:

- *The length of the distribution tariff methodology is at least 4 years [...] (the set methodology may be subject to revision before, due to rapid changes in the sector, if duly justified)*

I lyset af den hastige forandring, som hele vores energisystem gennemgår i disse år, sammenholdt med Energinets parallelle proces for at revidere tarifdesignet på transmissionsniveau, igangværende lovprocesser vedr. geografisk differentierede forbrugstariffer og direkte linjer, mv., er det Dansk Fjernvarmes opfattelse, at en tidsperiode kortere end 5 år sagtens kan retfærdiggøres.

Alternativt vil Forsyningstilsynet som institution ikke behandle centrale dele af elbranchens tarifmodel, før den forventeligt genanmeldes i 2026 - dvs. 8 år inde i Forsyningstilsynets levetid. Det er uhensigtsmæssigt, da Tarifmodel 3.0 efter Dansk Fjernvarmes vurdering er central for en omkostningseffektiv grøn omstilling af energi- og forsyningssektorerne.

Effektbetaling bør anvendes i større udstrækning

Dansk Fjernvarme bakker op om indførelse af effektbetaling, da de i højere grad end kWh-tariffer afspejler, at omkostningerne i elnettet i vid udstrækning er faste og drevet af behovet for kapacitet.

Tarifmodel 3.0 anvender imidlertid kun effektbetaling i meget begrænset omfang, og Dansk Fjernvarme vurderer, at effektbetaling bør udbredes yderligere, mens kWh-tariffer alene bør dække marginale omkostninger (primært nettab).

I udkastet til tilkendegivelsen anfører Forsyningstilsynet to begrundelser for, at den anmeldte effektbetaling vurderes at være omkostningsægte og rimelig:

"... Forsyningstilsynet finder, at en sådan metode, som også indeholder en opkrævning for højspændingskunder ved effektbetaling er mere retvisende end en fast kWh-tarif, idet en fast effektbetaling umiddelbart afspejler de faste omkostninger ved den effekt, som disse kunder i praksis råder over og er dermed udtryk for de omkostninger, som højspændingskunder giver anledning til ved træk af en given effekt fra nettet.

Samtidig finder tilsynet det rimeligt, at effektbetalingen vil blive modsvaret af en tilsvarende lavere tidsdifferentieret kWh-tarif for højspændingskunder, der hermed tager højde for den ellers krydssubsidierende effekt, som effektbetalingen ellers ville kunne medføre i forhold til højspændingskunder.”

At effektbetalingen modsvares af lavere kWh-tarif vedrører, at omkostninger ikke må opkræves to gange, og dette er Dansk Fjernvarme enig i. At en fast effektbetaling umiddelbart afspejler de faste omkostninger ved den effekt, som disse kunder i praksis råder over, vurderer Dansk Fjernvarme imidlertid ikke er korrekt. I anmeldelsen af Tarifmodel 3.0 anfører Dansk Energi, at hver af de store kundegrupperes samlede effektbetaling svarer til 25 pct. af netomkostningerne (drift, vedligehold, afskrivninger og forrentning) på de spændingsniveauer, kunderne benytter.

Forsyningstilsynet bør i tilkendegivelsen forholde sig til, hvorvidt den anmeldte effektbetaling på 25 pct. af netomkostningerne reelt afspejler de faste omkostninger ved den effekt, som disse kunder i praksis råder over, eller om procentgrænsen skal være højere for at overholde lovens kriterier om omkostningsægthed og rimelighed.

Forsyningstilsynet bør i tilkendegivelsen også forholde sig til, om det er retvisende, at effektbetaling begrænses til alene at gælde forbrugere på højere spændingsniveauer, dvs. om C-kunders effekttræk på de højereliggende spændingsniveauer derved i et eller andet omfang bliver finansieret af forbrugere på højere spændingsniveauer.

Som en begrundelse for hovedsageligt at anvende kWh-tariffer som opkrævningsmiddel, anfører Dansk Energi i sin anmeldelse af Tarifmodel 3.0, at effektbetaling afspejler de omkostninger enkelte større kunder giver anledning til i elnettet, mens tidstariffer afspejler de omkostninger kunder generelt giver anledning til, når der tages højde for, hvornår andre kunder også bruger strøm.

Dansk Fjernvarme bemærker hertil, at effektbetaling godt kan tilrettelægges sådan, at den afspejler de omkostninger, kunder giver anledning til, når der tages højde for, hvornår andre kunder også bruger strøm. Dermed opfylder tidstariffer og effektbetaling ikke til forskellige hensyn, som dermed giver dem begge en berettigelse i et dansk tarifsistem. En tidsdifferentieret effektbetaling vil opfylde samme hensyn som en tidsdifferentieret tarif, men vil til forskel for en tidsdifferentieret tarif afspejle de bagvedliggende omkostninger en kunde giver anledning til.

Forsyningstilsynet bør på baggrund af ovenstående genbesøge og udbygge sin begrundelse for at tage den anmeldte effektbetaling til efterretning, der i øvrigt har den refleksvirkning, at Forsyningstilsynet samtidig godkender en anvendelse af kWh-tariffer som største betalingselement i tarifmodellen.

Tidsdifferentiering af store forbrugere afspejler ikke deres omkostninger

Forsyningstilsynet skriver i sin vurdering af tidsdifferentieringen, at

Tidsdifferentieringen reflekterer belastningen i elnettet og bygger på princippet om, at den, der belaster nettet, skal betale herfor.

Det fremgår imidlertid af *Principnotat tarifmodel 3.0*, at højspændings-tilsluttede kunder som gruppe typisk har en langt fladere forbrugskurve end lavspændingstilsluttede kunder. Det fremgår desuden, at

80-90 pct. af belastningen på systemniveau (dvs. belastningen i 50 og 10 kV-nettet) er drevet af C og B-lav-kundernes samtidige forbrug.

Det er altså C-kunderne, og til dels B-lav-kunderne, som er drivende for det samlede effektbehov i 50- og 10 kV-nettet, og det er i høj grad deres forbrugskurver, som er dimensionerende for nettet. Det virker derfor ikke umiddelbart rimeligt eller omkostningsægte, at de højspændingstilsluttede kunder skal betale tidstariffer som designes efter forbrugskurven for de lavspændingstilsluttede.

De foreslåede tariffer vil betyde, at i det omfang højspændingskunderne som samlet gruppe flytter deres forbrug og netbelastning til tidspunkter, hvor der er mere kapacitet i nettet, vil de ikke blive belønnet herfor økonomisk (på trods af, at der må forventes at være omkostninger forbundet med at flytte forbruget), fordi de samlede omkostninger per kundekategori ikke ændres. Der er således behov for en anden model for, hvordan de enkelte kunders samtidighed tariferes.

Dansk Fjernvarme er desuden opmærksom på, at Forsyningstilsynet i sin tilkendegivelse anfører følgende tekst ved sin vurdering af tidsdifferentiering:

"Forsyningstilsynet er opmærksom på, at tidsdifferentiering ikke er den eneste løsning i forhold til de udfordringer, der følger af det øgede elforbrug. Kriterierne i elforsyningslovens § 73, stk. 1, giver en bred metodefrihed for netvirksomhederne for tariffastsættelse. En tarifieringsmetode udelukker ikke nødvendigvis en anden metode, forudsat at metoderne opfylder kriterierne i elforsyningslovens § 73, stk. 1. Det vil derfor kunne forekomme, at flere forskellige tarifieringsmetoder vil kunne være i overensstemmelse med elforsyningslovens § 73, stk. 1."

Hvis Forsyningstilsynet, som Dansk Fjernvarme forstår ud af tekstuddraget, vurderer, at der ikke er hjemmel i loven til, at Forsyningstilsynet kan sætte nærmere rammer for tarifieringsmetoder gennem materiel behandling af anmeldte metoder, vil Dansk Fjernvarme opfordre Forsyningstilsynet til at rette henvendelse til ministeren og bede om hjemmel til dette, jf. § 4, stk. 2, i Lov om Forsyningstilsynet.

Vandfaldsprincippet er ikke omkostningsægte

Det er fortsat Dansk Fjernvarmes vurdering, at vandfaldsprincippet ikke længere fører til en retvisende omkostningsallokering. I og med at kun omtrent halvdelen af elforbruget kommer fra transmissionssystemet, får forbrugere på 10/20 kV og 50/60 kV niveau i mange områder ikke længere leveret elektriciteten fra overordnede 150 og 400 kV forbindelser, men fra lokale producenter på samme spændingsniveau som derudover i vind- og solrige periode vender strømmen og føder den op i højspændingssystemet.

Forsyningstilsynet skriver i tilkendegivelsen, at vandfaldsprincippet vurderes at være i overensstemmelse med kriterierne ikke-diskriminerende, rimelig og objektiv i

elforsyningslovens § 73 og kriteriet om gennemsigtighed i elforsyningslovens § 6 d samt artikel 18 i elmarkedsforordningen.

Side 6/6

Dansk Fjernvarme bemærker, at Forsyningstilsynet dermed ikke har taget stilling til, hvorvidt vandfaldsprincippet er omkostningsægte. Eftersom den hastige udvikling i elnettet gentagne gange nævnes i både principnotat og tilkendegivelsen, henstiller Dansk Fjernvarme til, at vandfaldsprincippet omkostningsægthed vurderes i sin helhed, og at dette ikke udelades fordi Energitilsynet har godkendt vandfaldsprincippet tilbage i 2015.

Effektbetaling bør erstatte rådighedstarif for kunder på højspændingsniveau

Forsyningstilsynet vurderer, at rådighedstariffen for egenproducenter fortsat er aktuel og i overensstemmelse med gældende lovkrav, og henviser herudover til Energitilsynets tilkendegivelse af den 23. juni 2014.

Forsyningstilsynet forholder sig imidlertid i begrundelsen ikke til, hvorvidt der med betalingen af både en rådighedstarif og en effektbetaling, betales mere end 1:1 for den samme netkapacitet.

Rådighedstariffen er en energibaseret kWh-tarif, der pålægges internt elforbrug, begrundet med at elnettet står til rådighed for egenproducenten, også når det ikke benyttes. Der er derfor reelt tale om en kapacitetsbetaling.

Med tarifmodel 3.0 indføres en effektbaseret kapacitetsbetaling for faktisk brug af det kollektive elnet. Det virker derfor hverken rimeligt, objektivt, gennemsigtigt eller omkostningsægte at videreføre rådighedstariffen, uanset at denne sænkes med 25 %. Dansk Fjernvarme henstiller til, at Forsyningstilsynet forholder sig til hvordan effektbetalingens indførelse påvirker vurderingen af hvorvidt rådighedstariffen er omkostningsægte, ikke-diskriminerende og rimelig.

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at kommentere på forslaget.

Med venlig hilsen

John Tang Chefkonsulent
Dansk Fjernvarme
jt@danskfjernvarme.dk
Tlf: +45 24428884